

مرکز پژوهش‌های اسلامی
معاونت آموزش
اداره کل پژوهش و ارزش

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

خرداد سال تحصیلی ۹۶-۹۵

رشته‌های تفسیر، تاریخ، کلام، اخلاق، ادبیات عرب، امامت، مهدویت ورودی ۹۴

مهر مدرسه

ساعت برگزاری: ۹ صبح	نمره: ۱۴	مملت پانگولنی: ۷۰ دقیقه
ساعت برگزاری: ۹ صبح	نمره: ۱۶	مملت پانگولنی: ۸۰ دقیقه

شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

کد امتحان:	۳۹۵۲/۱۶
تاریخ:	۹۶/۳/۱۸
عنوان:	اصول فقه ۴
کتاب:	اصول فقه مظفر
محدوده:	حجیت ظواهر و تعادل و تراجیح

نام و نام خانوادگی: نام مدرسه: کد طلایی: مدرسه علمیه:

۱- منشاء هر کدام از ظهورهای تصویری و تصدیقی به ترتیب چه چیزی است؟ ص ۴۹۲

الف) علم به وضع - مجموع کلام ☐

ب) مجموع کلام - علم به وضع ☐

ج) مراد متکلم - علم به وضع ☐

د) علم به وضع - علم به مراد متکلم ☐

۲- از نظر شیخ اعظم (انصاری) همه اصول لفظیه وجودی به چه اصلی بر می گردد؟ ص ۴۹۷

الف) اصاله الظهور ☐

ب) اصاله الاطلاق ☐

ج) اصاله عدم قرینه ☐

د) اصاله العموم ☐

۳- قاعده اولیه در متعادلین چیست؟ ص ۵۶۹

الف) تخییر ☐

ب) تساقط ☐

ج) توقف و احتیاط ☐

د) جمع عرفی ☐

۴- کدام عبارت صحیح است؟ ص ۵۷۹

الف) لا تعارض بین الحجه و اللاحجه ☐

ب) التعارض بین الحجه و لاحجه ☐

ج) التعارض لیس بین الحجه و الحجه ☐

د) لا تعارض بین دلیل العقل و دلیل الشرع ☐

۵- بهترین دلیل از نظر مولف (ره) بر حجیت قول لغوی کدام است؟ ص ۴۹۲

الف) بنای عقلا ☐

ب) روایات ☐

ج) اجماع علماء ☐

د) حکم عقل ☐

۶- از نظر مولف (ره) برای حجیت ظاهر وجود کدام گزینه کفایت می کند؟ ص ۴۹۶

الف) ظن نوعی ☐

ب) ظن فعلی ☐

ج) ظن شخصی ☐

د) عدم ظن فعلی ☐

۷- دلیل حجیت ظاهر چیست؟ استدلال کنید. (بیان مقدمات و نتیجه گیری)

این دلیل منحصر در بنای عقلاء است. بر دو مقدمه: ۱- شکی نیست که عقلاء در محاورات خود بر ظاهر کلام برای رساندن مفاهیم و منظور استفاده می کرده اند.

یعنی گوینده و شنونده عاقل هر دو برای ظاهر کلام اعتماد می کردند. ۲- نمره

۲- شارع هم از این مسلک اهل محاوره از عقلاء خارج نشده چرا که شارع نیز رئیس عقلاء است پس ردع و مخالفتی نیز از ناحیه شارع وجود ندارد. ← محبت
ظواهر ثبات می شود. ص ۴۹۶

۸- دلیل مرحوم محقق قمی را بر حجیت ظهور بالنسبه به غیر مقصودین بالافهام را تبیین نموده و جواب مولف را بر این دلیل بنویسید.

	۲
--	---

دلیل: هر کلامی خاص مخاطبین همان زمان بروز کلام است و خطابات خاص هر زمانی مخصوص مخاطبین همان زمان است چون از جنس خطاب و کلام است و از قبیل تالیفات مصنفین نیست که منظور از آن افهام هر خواننده ایی باشد.

ج مرحوم مولف: اگر منظورشان این است که سخن برای فردی که مقصود به افهام نیست ظهور ذاتی ندارد یعنی ذاتا این شنونده چیزی از این حرف نمی فهمد و این سخن برای او بی معناست که این برخلاف وجدان است یا اگر بگوئید ککه بنای عقلا این است که چنین شخصی (غیر مقصود بالافهام) را داخل در فهم این مطلب نمی دانند که در این صورت نیز صحیح نیست چرا که بنای عقلاء تعمیم دارد و شامل این حرف هم می شود مورد دیگر در کتاب است.

پس اگر خطابات را خاص کنیم غرض از ادله و این خطابات استیفاء نمی شود. ص ۵۰۰ ، ۲ نمره

	۲
--	---

۹- نظر اخباریین در حجیت ظواهر قرآن چیست؟ (همراه با استدلال - جواب مولف را بنویسید).

گروهی از اخباریین ظاهر قرآن را حجت نمی دانند و عمل به ظاهر رادر صورتی جایز می دانند که بیان و تفسیری از طرف ائمه علیه السلام در مورد کتاب نقل شده باشد. و در دلیشان این است که عمل به ظاهر قرآن باعث تفسیر به رای و کفر می شود.

جواب مولف: عمل به ظاهر قرآن تفسیر به رای نیست و از طرفی ما نیز قائلیم که در عمل به ظواهر ابتدا باید از قرائن فحص کرد و دیگر اینکه ظواهر کتاب و اخذ به آنها یکسان نیست - برخی ظواهر هستند که برای همگان قابل هضم و دسترسی است و بعضی با کمی تامل و تحقیق به دست می آید و بعضی با ساعت ها تامل و تدبر. (رساندن مفهوم کافی است)؛ ص ۵۰۲-۵۰۳ ، ۲ نمره

۱۰- اصطلاحات زیر را با مثال تعریف کنید.

	۱
--	---

(الف) تعارض (ب) تراجم (ج) ورود (د) حکومت

الف تعارض: اگر دو دلیل در جعل با هم منافات داشته باشند مثل صل و لا تصل

ب: تراجم: دو دلیل در مقام امتثال با هم سازگاری ندارند در آن واحد هم انقاد غریق و هم خواندن نماز - یا دو انقاد غریق با هم.

ج: ورود: خروج شی ایی با دلیل از موضوع دلیل دیگر به نحو حقیقی به نفس تعبد شارع مثل دلیل اماره که بر ادله اصول عقلیه مانند برائت و احتیاط وارد است.

د: حکومت: یکی از دو دلیل بردیگری مقدم می شود به نحو سیطره و ناظریت. به این معنا که مدلول دو دلیل یکدیگر را تکذیب نمب کنند تا تعارض کنند بلکه دلیل حاکم دلیل محکوم را توسعه یا ضیق می کند. مثل دلیل حاکم: (الطواف صلاة- دلیل محکوم لا صلاة الا لطوار) که دلیل حاکم موضوع دلیل محکوم را که صلاة است توسعه می دهد. ص ۵۴۴-۵۵۵ (۲ نمره هر قسمت ۰/۵ نمره)

	۲
--	---

۱۱- انواع مرجح را در موارد ذیل مشخص کنید (صدوری - جهتی - مضمونی)

(الف) موافقت مشهور (ب) مخالفت با عام (ج) موافقت با کتاب و سنت (د) صفات راوی

الف موافقت مشهور - مرجح صدوری (ج) موافقت با کتاب و سنت - مرجح مضمونی

ب: مخالفت عام - مرجح جهتی (د) مخالفت راوی - مرجح صدوری (۱ نمره هر قسمت ۰/۲۵) ص ۵۸۷

۱۲- الف) به نظر مرحوم مولف (ره) آیا می شود از مرجحات منصوصه تعدی کرد و در فقدان آنها به مرجحات غیر منصوصه رجوع نمود؟

	۲
--	---

چرا؟ ب) مولف در این نظر، رای کدام یک از علماء را تایید می کنند؟

همانا حق آن است که شیخ اعظم شیخ انصاری رفته و مذهب مشهور هم هست و آن عبارت است از ترجیح به هر مزیتی که نوعا موجب اقریبیت اماره بسوی واقع می شود. ص ۵۹۳ (۲ نمره)

	۲
--	---

*سوال زیر مختص طلاب غیر حضوری مکاتبه ای می باشد:

۱۳- تفاوت ورود و تخصص را همراه با مثال بیان کنید.

ورود و تخصص در نتیجه مانند هم هستند چرا که در هر دو خروج شی با دلیل از موضوع دلیل دیگر اتفاق می افتد لکن خروج در تخصص خروج با تکوین است بدون عنایت تعبد از شارع. مثل خروج جاهل از موضوع دلیل اکرم العلماء - اما ورود خروج از موضوع دلیل دیگر است بنفس تعبد از شارع بدون خروج تکوینی مثل دلیل اماره بر ادله اصول عقلیه مثل برائت احتیاط وارد می شود. ص ۵۵۶